

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

PAŽYMA

DĖL TRANSPORTO VEIKLOS PAGRINDŲ ĮSTATYMO

**NR. I-1863 2, 4, 6, 9, 14, 15 IR 18 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, AVIACIJOS
ĮSTATYMO NR. VIII-2066 2, 8 IR 44 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, VIDAUS
VANDENŲ TRANSPORTO KODEKSO 2, 3 IR 6 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO,
KLAIPĖDOS VALSTYBINIO JŪRŲ UOSTO ĮSTATYMO**

**NR. I-1340 2, 3, 5, 10, 11, 12¹, 14, 17, 19, 22, 32, 33, 34 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
IR 7 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO, SAUGIOS LAIVYBOS
ĮSTATYMO NR. VIII-1897 5, 6, 7, 19, 20¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO
PAPILDYMO 25¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO, SUSKYSTINTŲ GAMTINIŲ DUJŲ TERMINALO
ĮSTATYMO NR. XI-2053 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, ADMINISTRACINIŲ
NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 589 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR NACIONALINIAM
SAUGUMUI UŽTIKRINTI SVARBIŲ OBJEKTŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. IX-1132 1 IR 4
PRIEDŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
(TAP-18-682(4); TAP-18-683(4); TAP-18-684(4); TAP-18-685(5); TAP-18-686(4); TAP-18-687(4); TAP-18-688(4); TAP-18-689(4)) (TAIS NR. 18-5850(5))**

2018-10-05 Nr. NV-2624

Vilnius

1. Projektų rengėjas: Susisiekimo ministerija.

2. Projektų tikslas: siekama sudaryti prielaidas vykdyti Susisiekimo ministerijos reguliavimo srities valstybės įmonių – valstybės įmonės Lietuvos oro uostų, valstybės įmonės „Oro navigacija“, valstybės įmonės Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos, valstybės įmonės Vidaus vandenų kelių direkcijos valdymo pertvarką – valstybės įmones pertvarkyti į akcines bendroves. Būtų įgyvendintos Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos rekomendacijos peržiūrėti valstybės valdomų įmonių teisinės formas.

3. Dabartinė situacija:

- Vyriausybės 2018 m. sausio 10 d. pasitarime (protokolas Nr. 2, 5 kl.) pritarta Valstybės įmonių pertvarkos priemonių planui – numatyta VI Lietuvos oro uostus, VI „Oro navigacija“, VI Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkciją, VI Vidaus vandenų kelių direkciją ir VI „Kelių priežiūra“ pertvarkyti į akcines bendroves. Dėl VI „Kelių priežiūra“ pertvarkymo nereikia keisti įstatymų, nes ši įmonė nevaldo turto, priskirto viešajai transporto infrastruktūrai.
- viešojo naudojimo geležinkeliai, valstybinės reikšmės keliai, tarptautinių oro uostų infrastruktūra, skrydžių valdymo sistemos įrenginiai, valstybinės reikšmės vidaus vandenų keliai, jūrų uostų infrastruktūra yra Lietuvos valstybės nuosavybė.
- tarptautinių oro uostų infrastruktūrą, skrydžių valdymo sistemos įrenginius, valstybinės reikšmės vidaus vandenų kelius, jūrų uostų infrastruktūrą patikėjimo teise valdo šiam tikslui įsteigtos valstybės įmonės – atitinkamai VI Lietuvos oro uostai, VI „Oro navigacija“, VI Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija, VI Vidaus vandens kelių direkcija. Valstybinės reikšmės kelius patikėjimo teise valdo Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos, o viešojo naudojimo geležinkelius – AB „Lietuvos geležinkeliai“.

4. Projektų esmė:

- teikiamais įstatymų projektais yra siekiama sistemiškai ir nuosekliai reglamentuoti transporto infrastruktūros valdymo, naudojimo ir disponavimo ja klausimus.
- siekiama atsisakyti nuostatų, kad tarptautinių oro uostų infrastruktūra, skrydžių valdymo sistemos įrenginiai, valstybinės reikšmės vidaus vandenų keliai, valstybinių jūrų uostų infrastruktūra išimtinę nuosavybės teise priklauso valstybei.
- siūloma numatyti, kad viešojo transporto infrastruktūra gali priklausyti ne tik valstybei ir savivaldybei kaip yra šiuo metu, bet ir dar dviem subjektams – uždarajai akcinei bendrovei ar akcinei bendrovei, kurių

visos akcijos nuosavybės teise priklauso valstybei, savivaldybei (toliau – valstybės ar savivaldybės valdoma bendrovė), ir uždarajai akcinei bendrovei ar akcinei bendrovei, kurių visos akcijos nuosavybės teise priklauso valstybės ar savivaldybės valdomai bendrovei, ir taip sudaryti teises sąlygas po pertvarkos veiksiančių akcinių bendrovių nuosavą kapitalą formuoti iš turto, kuris priskiriamas viešajai transporto infrastruktūrai.

- siūloma nustatyti, kad tik valstybinės reikšmės keliai, valstybinės reikšmės geležinkeliai ir valstybinės reikšmės vandenių keliai yra tie viešosios transporto infrastruktūros objektai, kurie priklauso valstybei išimtinė nuosavybės teise.
- žemės valdymo teisinis reglamentavimas nėra keičiamas – įmonės ją kaip ir šiuo metu, taip ir po pertvarkymo, valdys patikėjimo teise pagal atitinkamą transporto sektorių reglamentuojančius įstatymus.
- Specialiųjų transporto rūšių įstatymų projektuose nurodomi konkretūs viešosios transporto infrastruktūros objektai.

5. Derinimas: Įstatymų projektai suderinti su Finansų ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Žemės ūkio ministerija, Konkurencijos taryba, Nacionaline žemės tarnyba ir Lietuvos savivaldybių asociacija, atsižvelgta į Vidaus reikalų ministerijos pastabas.

Projektai svarstyti 2018 m. birželio 19 d. tarpinstituciniame pasitarime ir **birželio 20 d. Vyriausybės pasitarime** (nutarta svarstyti Vyriausybės posėdyje įvertinus Ūkio ministerijos, Europos teisės departamento bei kitas pasitarime pateiktas pastabas), projektai patikslinti, **tačiau liko nesuderintu nuostatu su Ūkio ministerija, Europos teisės departamentu, Teisingumo ministerija, Valstybės saugumo departamentu ir Lietuvos laivų savininkų asociacija, kurios įvertintos derinimo pažymoje:**

✓ Ūkio ministerija atkreipia dėmesį, kad pagal Akcinių bendrovių įstatymą, apmokant už akcijas nepiniginiais įnašais, tokiu įnašu negali būti iš civilinės apyvartos išimtas turtas. Ūkio ministerijos nuomone turtas, kuris pagal įstatymus gali priklausyti vieninteliam savininkui, negali būti laikomas esančiu civilinėje apyvartoje ir juo negali būti apmokamos akcijos, taip pat ir pertvarkymo atveju už jį negali būti išduodamos akcijos. *Susisiekimo ministerijos nuomone siūlomi keitimai nereiškia, kad viešojo transporto infrastruktūra bus išimtas iš civilinės apyvartos daiktas.*

Ūkio ministerijos nuomone svarstytinas projektų nuostatų, kuriomis numatoma viešosios transporto infrastruktūros įkeitimo galimybė ir viešosios transporto infrastruktūros, kaip papildomo įnašo, perdavimo ypatumai, tikslingumas ir pagrįstumas – *Susisiekimo ministerija argumentuoja, kad projekte nurodyta, jog sprendimus dėl viešosios transporto infrastruktūros įkeitimo ar hipotekos priima valdyba pritarus visuotiniam akcininkų susirinkimui.*

✓ Europos teisės departamento atkreipia dėmesį, kad Transporto veiklos pagrindų įstatymo projekto 3 straipsniu dėstomo įstatymo 6 straipsnio 6 dalis leidžia viešosios infrastruktūros objektus įkeisti arba iš jų formuoti bendrovės kapitalą, tačiau nedaro nuorodos į Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymą – *Susisiekimo ministerijos nuomone Objektai, kurie yra viešojo transporto infrastruktūra, yra nurodyti ir Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatyme, todėl buvusi nuoroda yra perteklinė, nesukurianti pridėtinės vertės.*

✓ Teisingumo ministerija siūlo suteikti galimybę vietinės reikšmės vidaus vandenių kelių ir jų infrastruktūros savininke būti ne tik savivaldybei, bet ir uždarajai akcinei bendrovei ar akcinei bendrovei, kurių visos akcijos priklausytų savivaldybei ar savivaldybės valdomai bendrovei – *Susisiekimo ministerija nurodo, kad Savivaldybių asociacija nepateikė pastabų, kad siūlomi keitimai būtų taikomi ir savivaldybių valdomoms bendrovėms, todėl tokia galimybė nėra numatoma.*

✓ Valstybės saugumo departamentas laikosi nuomonės, kad pertvarkant konkrečius viešuosius juridinius asmenis, turi būti išlaikoma tokių asmenų valstybės kontrolė taip apsaugant nacionalinius valstybės interesus – *Susisiekimo ministerija pažymi, kad Aiškinamajame rašte yra nurodyta, kad siūloma numatyti, kad viešojo transporto infrastruktūra gali priklausyti ne tik valstybei ir savivaldybei, kaip yra šiuo metu, bet ir dar dviem subjektams – uždarajai akcinei bendrovei ar akcinei bendrovei, kurių visos akcijos nuosavybės teise priklauso valstybei, savivaldybei (toliau – valstybės ar savivaldybės valdoma bendrovė), ir uždarajai akcinei bendrovei ar akcinei bendrovei, kurių visos akcijos nuosavybės teise priklauso valstybės ar savivaldybės valdomai bendrovei, ir taip sudaryti teises sąlygas po pertvarkos veiksiančių akcinių bendrovių nuosavą kapitalą formuoti iš turto, kuris priskiriamas viešajai transporto infrastruktūrai.*

✓ Lietuvos laivų savininkų asociacija abejoja siūlymu panaikinti VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos funkciją vykdyti jūrininkų socialinį-buitinį aptarnavimą - *ši funkcija Klaipėdos valstybinio*

jūrų uosto įstatyme nurodyta tik todėl, kad iki 2006 m. Uosto direkcijos sudėtyje buvo jūrininkų klubas ir tokią funkciją Uosto direkcija vykdė ir tam skyrė lėšų.

Teisės grupės 2018 10 04 d. išvadoje Nr. NV-2622 pateikiamos pastabos.

6. Atitiktis Vyriausybės programai: Projektais prisidedama prie Vyriausybės programos įgyvendinimo plano 3.1.6.1 priemonės vykdymo („*Valstybės valdomų įmonių...teisinės formos tinkamumo įvertinimas ir pakeitimas...*“).

Įstatymų projektai įrašyti į Vyriausybės siūlymus dėl Seimo V (rudens) sesijos darbų programos (buvo siūloma svarstyti rugsėjo mėnesį).

7. Dalykinio vertinimo išvada: atsižvelgiant į tai, kad liko nesuderintų nuostatų, siūloma projektus papildomai aptarti tarpinstituciniame pasitarime ir, priklausomai nuo rezultatų, teikti svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje arba Vyriausybės pasitarime.

Patarėjas

Arvydas Nevas

Arvydas Nevas, tel. 8 706 63 787, el. p. arvydas.nevas@lrv.lt